

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2026-01-28
Besvaras senast
2026-02-04 kl. 12.00

Till energi- och näringsminister Ebba Busch (KD)

2025/26:433 Effekterna av 95-procentsregeln

Sedan 20 år tillbaka ingår den svenska skogsindustrin i EU:s system för handel med utsläppsrätter, EU ETS. Systemet är uppbyggt med både piskor och morötter.

Vi har en svag inhemsk byggkonjunktur och nya begränsningar i avverkningsmöjligheterna i Sverige. Det råder stor geopolitisk osäkerhet samt ökad konkurrens från framför allt Kina, som letar avsättning för sina produkter på andra marknader i samband med handelskriget med USA. Men för svensk massa- och pappersindustri finns nu också en mindre känd faktor som ytterligare försämrar konkurrenskraften.

Företag som inte hållit tillräckligt hög takt i klimatarbetet med att ställa om från fossila till förnybara energikällor har tvingats köpa utsläppsrätter, medan företag som legat i framkant har fått intäkter från handelssystemet när de har kunnat sälja outnyttjade utsläppsrätter.

Svenska bolag har tidigare varit vinnare i utsläppshandeln eftersom de varit framgångsrika med att minska sina utsläpp. Sedan 2005, då handeln med utsläppsrätter startade, har de fossila utsläppen från till exempel svenska pappers- och massabruk kraftigt minskat. De outnyttjade utsläppsrätterna har man i stället kunnat sälja vidare, vilket har blivit en viktig intäktskälla och morot för att fortsätta arbetet. Men från och med årsskiftet infördes en ny regel som gör våra framgångsrika företag till förlorare i EU ETS.

Den nya regeln säger att anläggningar som har lyckats fasa ut fossil energi med mer än 95 procent mister sin fria tilldelning av utsläppsrätter. För svensk skogsindustri innebär det att 25 pappers- och massabruk som står för 75 procent av Sveriges produktion av massa och papper förlorar intäkter – för att de tidigare varit för duktiga i sitt klimatarbete. I stället ska våra företag nu konkurrera med företag i EU som inte gjort jobbet men som får ha kvar sina fria tilldelningar. Totalt rör det sig om cirka 1,3 miljarder kronor årligen som svenska företag går miste om.

Att de som har gjort mest för klimatet nu straffas är dock inte den enda märkliga konsekvensen. Förvånande nog har Tidöregeringen här hemma inte tagit några initiativ för att säkerställa industrins konkurrenskraft med anledning av 95-procentsregeln. Enligt uppgifter i medier har andra EU-länder

redan infört kompensationer eller är på väg att kompensera för 95-procentsregeln. Är det regeringens mening att det ska stå "Made in China" på precis allting?

Regeringens ovilja att hjälpa svensk industri att bibehålla sin konkurrenskraft kommer vid sämsta tänkbara tidpunkt, när mängder av svenska arbetare får lämna sina arbetsplatser. Var inte tanken att det skulle löna sig att ställa om?

Mot bakgrund av detta vill jag fråga energi- och näringsminister Ebba Busch:

Har ministern och regeringen gjort någon analys av att effekterna av 95-procentsregeln kan missgynna svensk konkurrenskraft, och överväger ministern och regeringen i så fall att kompensera vår industri som redan ställt om?

.....

Isak From (S)

Överlämnas enligt uppdrag

Anna Aspegren